

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumeratiune nouă

la

„Telegraful român”,

care apare de trei ori pe săptămână deschidem pe pătariul 1 Ianuarie, Februarie și Martie al anului 1897, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foiei.

Banii de prenumeratiune se trimit mai cu înlesnire pe lângă asignațiun postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei, unde se află cu domiciliul și eventual al poștei ultime se fie scrise bine, ca să se pōtă cett.

Se atrage atențiunea on domni abonați, al căror abonament s'a onfșit, să-și înnoșcă abonamentul, p'nu-că altfel espeditura va fi silită a sista espedarea foii.

Editura „Telegrafului Român” în Sibiu.

Sibiu, 20 Decembrie 1896.

Peste 10 zile înțrăm în un an nou. Încă 10 zile, și diariul nostru înțră în anul al 45-lea al existenței sale.

Viეტă lungă este această, și plină de grele sinamăgiri, plină de grea muncă.

Chemat a lumina poporul și a-l ținē strîns de biserică, și de instituțiunile ei, diariul nostru nici-odată nu și-a pierdut din vedere această misiune a sa.

Conșci de drepturile poporului român, și de sântēnia, cu cari acele trebuesc susținute în tōtă întregitatea, diariul nostru totdeuna a luptat pentru cauza sântă a poporului.

Au fost timpuri, când poporul nostru a trecut prin crize grele. Patimile au întunecat mințile omenilor, și ei în orbia minței lor au recurs la cea mai detestabilă armă, la calumnie.

Când patima ajunge a deveni prevalentă în istoria luptelor politice, și ea predomină, atunci se desvōltă

rēul, cel mai mare posibil lupta internă, lupta dintre noi, și această totdeuna duce la slăbirea noastră.

Prin multe crize de aceste am trecut mai ales noi cești dela „Telegraful Român” și nu odată ni-s'a insinuat servirea de străine interese, și nu pe cele ale poporului român.

Au trecut și acele zile amare, și ađi în presa noastră domnesce tonul cinstit, și a străbătut convingerea, că de și căile se deosebesc, ținta spre care nișuina este.

O misiune sântă a mai avut diariul nostru, se țină viu în inima poporului român interesul cătră biserică, lipirea de biserică și instituțiunile ei.

De ani 45 am predicat, fără pregetare am predicat și am alimentat religiozitatea și moralitatea în șinul poporului, tari în voringerea, că o viետă religioșă morală procură binele aici pe pământ, și viետă vecinică în lumea cealaltă.

Mai mult ca ori când trebuie să ținem legat de biserică poporul în aceste zile de grea cercare pentru noi și ca români, și ca creștini.

În special creștini am fost să ținem sus și nepătat stindardul ortodoxiei în patria noastră.

Toleranți până la extrem, noi nici când n'am atacat instituțiunile bisericilor din patrie.

Atacați, ne-am apărut, și cea mai mare parte a viետei noastre acestei apărări o am sacrificat.

Sentinela ortodoxiei în patria noastră, nu am întrelăsat a ne ridica debila noastră voce, când am vēțut, că în biserică ortodoxă a fraților din țerele vecine se ridică curente periculoșe desvōltării naturale a instituțiunilor bisericice ortodoxe.

Desvōltarea sântōșă a instituțiunilor bisericice a fost scopul nostru de câteva ori am personele în materie de această natură, și persoanele, ca ceva trecătoare, pe noi nu ne-au preocupat.

Cu un program proclamat și practicat de ani 44 înțrăm în al 45-lea.

Binele poporului român, binele bisericilor creștine și în special desvōl-

tarea sântōșă a instituțiunilor în biserică ortodoxă, aceste au fost înaintea ochilor nostri, aceste le vom urmări și în viitoriu.

Cu anul nou diariul nostru pășesce în lupta viետii cu o însemnată îmbunătățire.

Preoții și învățatorii nostri, apoi ceialalți abonați ai diariului nostru primesc tot la 2 săptămâni un adaus, și acest adaus este fōia pedagogică, redactată de profesorii nostri din seminariul arhidieceșan.

Prețul diariului cu tōte aceste rămâne tot cel vechiu, anume 8 floreni pe an.

Fōia pedagogică rēspunde unei necesități de mult simțite, și de mult accentuate.

Preoții nostri ca directori locali de școle, profesorii și învățatorii nostri, cari și de și propuneau în școle, toți au simțit necesitatea unei foi pedagogice, care se stea la înălțimea științei pedagogice de ađi.

Biserica a delăturat și acest neajuns, a adus însemnate jertfe materiale, și astfel în anul viitoriu bărbății de școlă vor ave un organ pedagogic redactat de bărbății cei mai competenți în această materie.

Trăim în zile grele, trăim în zile de grea cercare pentru biserică și nașuinea noastră.

S'a pornit un curent bolnăvicios, care voesce să nesocotescă biserică și divinele ei doctrine și instituțiuni.

Un curent și mai bolnăvicios voesce să facă iluzorii drepturile poporului român, pe cari i-le garantesc instituțiunea patriei.

Va trebui să ne încordăm puterile și mai mult, și mai intensiv.

Apelăm la sprijinul material și moral al poporului nostru.

Stēgul unguresc în Fiume. În ședința ultimă a consiliului municipal din Fiume a avut loc un episod, care e chemat să arete ungarilor nostri de ce simțeminte e călăuzită populațiunea din Fiume față de domnia

lor. Antonio Walluschnig, conducătorul partidului autonomist din Fiume a adresat o interpelație energică presiidiului municipal, întrebând, ce e pricina, că pe hala de pesci a orașului falfăe stēgul magiar? El crede, că pe hala de pești, care e instituțiune orășenescă, s'ar conveni să fie arborat stēgul orașului. Walluschnig arată mai departe că el în abandonarea stēgului Fiumei vede vătămarea drepturilor autonome ale Fiumei. Presidentul rēspunde îndată, că stēgul magiar din 1867 stă pe hală și ar fi un semn de negentileță, dacă s'ar depărta de acolo. Se școlă erășii Walluschnig, și pretinde, ca cel puțin lângă stēgul unguresc să se arboreze și cel al orașului. Președintele declară, că stēgul unguresc a fost arborat la timpul său la dorința pescarilor din Fiume, cari astfel au voit să dea expresie sentimentelor lor patriotice. Majoritatea e luat la cunoștință rēspunsul presidentului.

Rēspuns

la broșura: „Negotul român” și „Concordia” societate comercială pe acții în Sibiu.*

În zilele acestea a apărut o broșură (16 pag. octav), care aruncă cele mai murdare învinovățiri societății comerciale „Concordia”, și autorul se vede că nu și-a dat sēmă, că ceea-ce face cuminte lucru e, sau ba?

Nici n'aș rēspunde la această broșură, cu atât mai mult nu e cu cât e scrisă de un anonim, care din tufe aruncă cu țină în o instituțiune romănescă, dar pentru-ca lumea se nu se ducă în erore, trebuie în scurte cuvinte să spun unai critici cele duse în broșura pomenită.

Laudă autorul anonim isprăvile făcute de înșofirea de credit și depunerii a industriașilor români din Sibiu. Întru cât aceste laude sunt meritate sau ba? nu e datorința mea să cercetez.

Deore ce anonimul se prōviri la persōna mea în mai multe rēnduri în broșură, îmi țin de datorința a clarifica publicul asupra stării faptice a lucrurilor.

* Broșura e tipărită la un Sas. Schlandt în Brașov, pe câtă vreme în Brașov sunt 2 tipografii romănești.

FOIȚA.

Diariul unui copil drăcos.

Tradusă de Giulio.

(Urmare.)

Era un băiat sub o masă. El pișcă de picior pe curtesanul sororii sale cu nisece clesce de prins zaharul și toți sar în sus — așa o poznă! Eu înțoi face-o. Măne vine dl Prim la noi la masă. Am auzit ieri pe tata cum îi spunea mamei, că vrē să ncerce a-i vinde casa și locul din strada căldărarilor. El este o adevărată știucă — tocmai bun de a încerca cu el.

Bucătăreșă era de tot cătrănită, că trebuia să prepare un prânț fain. N'a voit să-mi lege cravata, și nici nu m'a lăsat în bucătărie, când era lucrurile gata. Și justament vrēu să fiu în bucătărie, tu scōbă vrită și bētrână. Mē făceam ca și cum aș fi vrut să merg dincolo la Hans, dar nu m'am dus, ci mē ascunse-i în cămară după ușă. Cam îndată după aceea veni ea cu o tortă Weschingten, așa de bună de să-ți lingi degetele, când îi adevă-te gata, este tot

cremă pe dinlăuntru și tot straturi de aluaturi cu cremă printre ea până de tot deasupra și o aruncă pe masă morăind: „Așa, îmi place a crede, că asta o va mulțami odată și pe c'ona.”

După aceea eși ea, ér eu rămăse-i linscit ca un șorece, pân'ce fu afară. Că-mara noastră are o ferēștră. Puse-i torta afară pe pervaz, mē cățări-i afară, o lua-i și p'aci ție calea. O ascunse-i în șoprul cu lemne, aduse-i pe Hanzî și nōue nē plăcu de minune. Cât ce-i dădurăm de hac, îmi șterse-i gura și mē duse-i în salon, erau cu toții.

„Jorji,” dișe mama cu o gură dulce ca mierea, „tu te du și te jōcă cu Hanzî, pân' ce-am mâncat noi.”

„Bine,” dișe-i eu.

Dar eu avēm alte planuri. Mē furișai sub masă în prânțitōre; fața de masă ațirna până pe podină și așa m'ascunse-i biue. Îmi luasem clescele de zahar, o furcūță și un cărcel de struguri albi ce i luasem de pe pomieră și mē făcu-i comod. Ei veniră, se aședară pe scaune și dl Prim spuse rugă ciunea de masă. El purta ghetle și eu îl pișca-i frumușel de flueral piciorului, toema așa, încât să credă că l-au mușcat un paiancin. Și când dișe: „Îți mulțamim ție, o Dōmne —” o auzi-i pe Susana chicotind,

dar ea nu scia din ce causă dișe-se el așa comic. Dl Prim este un om grozav de complexant. Pentru lumea asta nu s'ar fi plecat sub masă, ca se vadă ce era și eu îl gidilēm, ca și un insect, ce se tirăie în sus și în jos — el mișca piciorul și se sbătē, ca cum el ar fi sântu Haralampie, dar se paze de a fi observat de meseni. Prânțul dură grozav de mult, dar mie nu-mi prē pāsa, căci nu-mi era fōme, mânca-sem prē multă tortă. Apoi auzi-i pe fetele șoptind mamei și după aceea pe mama dișend: „Sunt în grozavă perplexitate, domnule Prim. Măța ne-a mâncat desertul. Va trebni să te mulțămesci cu înghețată, pōme și cafea.

Apoi tata și dl Prim începură a vorbi despre casă. El dișea, că o va cumpēra cu acel preț și pe când vorbiau dișe el ca din senin: „Ți-i d-ta căni?”

„Numai un zăvod,” dișe papa.

„Credēm, că este vr'unul sub masă,” dișe el.

„Ba nu,” dișe papa.

„Poftesci cafea cu smântână sēu numai negră?” întrebă mama.

„Vē negră,” dișe el.

El e grozav de modest. Tocmai acuma îl apuca-i cu clescele de pulpă stringēndu-l țēpân.

„Vai! Vai! Vai!” strigă el sărind de pe scaun.

Cēșca cu cafea o aruncă peste castronul de sticlă plin cu ciorbă de puin; cafeaua se vārsă pe masă, cēșca, castronul și teierul se făcură țandări, — grozăvenie! Eu sciu că mē făcusem palid ca cēra. N'am vrut să-l pișc așa țēpân, dar pacostea era gata.

„Capēt turbarea! Vai mie!” se vāieța domnul Prim. „Cāne afurisit! Trimite-ți iute după medic să-mi facă operație. Am presimțit eu demult, că voi muri de idrofobie și acuma's mușcat, — eu sunt mușcat! O, Dōmne, piciorul meu! Trimite-ți iute după medic, că de nu e prē țărșiu! Ah ce teribil este, să mē duc pe copcă în urma unei bōle atât de grōznice, o! o! o!”

Fetele tōte săriră pe scaune și țipau. Aș fi dorit să se desfăcă podinele și să mē lase să cad în pivniță, dar ele nu se desfăcură. Tata deschise ușa pentru a lunge cănele turbat, să sui pe un scaun și dibuia într'una pe sub masă cu bățul strigând: „Afar' cu tine, marș!” pân'ce se obosi.

Momentan însă-i vine ideia, se scobori, ridică pânzătura și se cucuce sub masa.

(Va urma.)

Într-o sferă în un cerc restrâns eram mai mulți adunați, între alții și dl Costin, fost colaborator la „Foia Poporului“ și venind vorba de înființarea unei însoțiri de sistemul Raiffeisen, ér eu provocat fiind să-mi dau părerea ca om de specialitate, am răspuns:

Că înființarea însoțirilor Raiffeisen are înțeles în comune rurale, unde singuraticii membri sunt cam egali în referințele materiale;

Că o atare însoțire chiar din motivul acesta în Sibiu, unde referințele de avere ale membrilor diferă prea mult, n'ar fi cu scop.

Părerea mea mi am motivat-o și nici n'au fost vre-unul care să nu-mi deie drept.

Domnul Ioan Costin ne-a descoperit apoi, că însoțirea nu se va ocupa cu credit și depuneri (după-cum e și împotocolată firma), ci va deschide în Sibiu o prăvălie.

L-am făcut atent deja atunci la greutățile împreunate cu deschiderea unei prăvălii mai ales, că capitalul social cam 3—400 fl. nu stă nici decum în raport cu dimensiunea afacerii proiectată de domnia sa; i-am dat apoi sfatul, ca pentru executarea „ideii“ să se pună în conțelegere cu cercurile financiare românești dătătoare de ton și să se înființeze o societate comercială mare, luându-se de basă principiile societăților pe acții. Ba i-am promis domnului Costin atunci, că după modestele mele puteri îl voi ajuta la realizarea ideii.

Cu toate acestea domnul Costin a înființat fără de a mai consulta pe cineva „Insoțirea de credit și depuneri a industrișilor români“. După-ce această însoțire a deschis prăvălia și a făcut comanda, tot dl Costin m'a rugat să-i fac planul de contabilitate.

Spre scopul acesta am procurat cărțile de lipsă pe seama însoțirii și am făcut, eu, fără de-a reflecta la vr'o remunerațiune, primele contări în registre. I-am arătat dlui Costin purtarea registrelor, m'am interesat de afacere, controlând la început lucrările.

Dar am făcut și mai mult pentru însoțire, după-cum se va vedea mai la vale.

Toate acestea nu le spun ca să mă laud, căci modest am fost totdeauna, dar numai ca să judece cei chemați, că ore merit eu învinovățirile ce le aruncă anonimul cu atâta ușurătate (ca să nu dic altfel) în spatele meu. Mă provoc la dl Onoriu Tilea și chiar la dl Ioan Costin, cari au fost martori cu mulți alții viului interes ce l'am arătat față de însoțire.

Anonimul mă face trimis al dlui Parteniu Cosma și afirmă, că în aceea calitate aș fi conferit cu însoțirea. Cu însoțirea n'am comunicat direct, ci convenind cu dl Costin, la întrebările d-sale îmi dam părerea mea privată. În numele dlui Cosma n'am vorbit. Dl Ioan Costin, după-cum cred, încă nu va nega, că chiar d-sa m'a rugat să intervin la dl Cosma, ca să ia sub spriginul seu înființarea unei societăți pe acții cu scopul de a se înlocui însoțirea industrișilor prin această societate.

În interesul acestei cauze am vorbit cu dl Cosma, ba am rugat pe mai mulți domni de influință mare, ca să spriginască cauza și pe urmă i-am comunicat dlui Costin, că am primit însărcinarea dela dl Cosma, ca să lucrez un plan și un prospect, care să formeze baza de desbatere a unei conferințe, ce avé să urmeze.

În altă zi m'am întâlnit cu dl Costin, și având prospectul deja gata, i-l-am dat să-l cetască. — Vădând, că prospectul nu mi-s'a înapoiat, cugetam, că dl Costin s'a pus în înțelegere cu dl Cosma referitor la fondare și nu m'am interesat mai mult de lucru. Peste vre-o câteva zile însă, spre surprinderea mea, prin o întâmplare, vădui un prospect tipărit pe care îndată îl recunoscu de al meu.

M'a pus pe gânduri deja atunci a purcederea necorectă a dlui Costin, că adevărat prospectul amintit, fără de a-mi trimite barem și mie vre un exemplar s'a distribuit în toate părțile.

Acest prospect era al „Industriașului“, și s'a exmis la 1-a Maiu, ér ca termen ultim de subscriere se fixase 31 August a. c., prin urmare un interval destul de lung, pentru-ca să se pótă subscrie capitalul proiectat de fl. 50,000.— dacă considerăm, că la „Concordia“ în decurs de 30 de zile s'a scris capitalul de fl. 100,000.

Resultatul prospectului „Industriașului“ a fost nefavorabil, căci din capitalul proiectat

cu toate sforțările, cu toate speșele de călătorie, nu s'a putut subscrie nici barem $\frac{1}{3}$ parte.

Însoțirea industrișilor, în urma lipsei de mijloce, era aprópe să se deie sufletul și între astfel de împrejurări s'au făcut demersurile la direcțiunea „Albinei“.

Cu iuțelă mare, după-cum afirmă și anonimul, s'a scris dublu capitalul proiectat de 50.000 fl., așa încât societatea s'a putut constitui cu capitalul de 100.000 fl. — și acesta de sigur nu e meritul anonimului din tufe, ci numai a ómenilor vrsați în ale financiarilor.

Societatea „Concordia“ s'a înființat așa iute, deóre-ce erau temeri serioșe, că însoțirea industrișilor la cas de ne întâmplau lucrurile așa după-cum s'au întâmplat, o isprăve cu rușine. Ómenii cu minte chiar din partea însoțirii au văduț pericolul ce se apropia, și au insistat, ca preluarea mărfii din prăvălia însoțirii să se facă cu posibila grăbire. Acesta și-o pot documenta domnule anonim.

Nu póte însă pretinde nimenea, ca o societate cum este „Concordia“ să primescă numai din pur naționalism perderile unei însoțiri. A acoperi perderile altuia, póte fi menirea unei instituțiuni filantropice, dar nici decum a unei societăți pe acții. Și apoi în fine, dacă-l dóre pe anonimul modalității de preluare, de ce nu și-a ridicat glasul să nu primescă condițiunile puse de „Concordia“, în care cas de sigur făcea un fórt bun serviciu „Concordiei“.

Ceea-ce a făcut „Concordia“ nu cred, că ar mai face-o altă societate, deóre-ce bine se știe, anonimul, care își arógă cunoștințe ce nu le posedă, că preluarea mărfurilor sub condițiunile date se póte numi fórtă culantă, și îl asigur, că „Concordia“ prin acesta n'a făcut nici o transacțiune favorabilă, din contră a adus un sacrificiu.

A pretinde, ca o societate la primele ei operațiuni să începă cu perdere, ar fi o nebunie.

Accionarii, cari au concreduț direcțiunii destinele societății de sigur, că pretind, ca înainte de toate să se aperi interesele afacerii, ér cu banii să nu se arunce, ca și când ar fi furaci!

Frumos lucru ai vré să ne înveți!

Anonimul se plânge, că la constituirea societății, accionarii erau tractați ca păpușile, și că mașina votisătoare manuată de dl P. Cosma, funcționa de minune. Ba nu face bun serviciu nici dlor Bărdossy, Comșa și Costin, prin aceea, că îi înșiră în rîndul acelora, cari servíu ca privilegiu de ilaritate. Că mai mulți bărbați serioși, în urma acestora ar fi părăsit sala adunării, nu e adevărat, căci la ultimul punct din program „alegera comitetului de supraveghiere“ s'au prezentat la urnă majoritatea abosolută a membrilor prezenți. Acestea se pot constata și din protocolul adunării generale. Cât privește persoana dlui P. Cosma, a acestui bărbat, care are mari merite pentru dezvoltarea economică culturală și națională a românilor, nici că mai e lipsă a reflecta la insultele ce anonimul i-le face, căci *faptele vorbesc!*

Direcțiunea a fost aleasă din partea fondatorilor pe baza prospectului emis în regulă și trebuie să constat, că fondatorii au avut în prima linie în vedere să compună direcțiunea din bărbați, cari au dat dovezi de aptitudine, și cari se bucură de vază și intrinsec și calitățile prescrite prin statute (anume să pótă depune, cel puțin 10 acții pe numele lor, drept garanță).

A angaja în direcțiune neguțători n'ar fi nici din cauza aceea consult, căci neguțătorii nostri sunt așa de ocupați încât cu greu poți să găsești vre-unul, care ar puté cerceta regulat sedințele direcțiunii — las că afară de aceea dintre neguțătorii din loc nici unul nu a scris 10 acții.

Din aceste se vede, că anonimul, care își dá aerul unui om de specie, nu are nici ideie de comerț, deóre-ce afirmă absurdități.

Dar mergem mai departe: Se dice, că de director am fost ales eu, contabilul (nu vice-contabilul „Albinei“) om tinér, muncitor, și cinstit (multumesc de atențiune) — dar fără de nici o praxă neguțătorescă.

Nu sunt eu cel chemat să judec întru-cât aș fi séu nu calificat pentru acest post, dar anonimul îmi póte crede, că nu am stat nici când în loc după studiarea sciințelor

comerciale (mai întâiu în Brașov la șóla comercială, apoi la academia comercială din Viena), ci m'am nisuit ca să fiu în curent întotdeauna cu cele-ce se petrec atât în lumea financiară, (bance etc.) cât și în lumea comercială. Dacă nici cum nu fi sunt pe plac anonimului, căci după-cum se vede nimenea nu îi convine, n'am ce-i face.

Póte că i am stat eu în cale ca să se validiteze el cunoștințele sale eminente (!) comerciale.

Cu toate acestea dacă direcțiunea „Concordiei“, nu anonimul din tufe, ar afla o altă persoană mai aptă pentru acest post, nu sunt nici atât de închipuit, nici atât de legat de această funcție, ca să nu fac altuia loc.

Nici comitetul de supraveghiere nu e compus după gustul anonimului; dar de ce nu s'a făcut la adunarea generală constituantă nici o observare în privința acesta? cu toate că aceea adunare a ales comitetul de supraveghiere?

Anonimul privește însoțirea meseriașilor ca o însoțire de model, dar să vedem acolo, cari domni forméză direcțiunea și comitetul de supraveghiere. Éta lista:

Direcțiune:

Președinte: Nicolau Cristea, asesor consistorial, Sibiu.

Cassar: Ioan Costin, fost colaborator la „Foia Poporului“, Sibiu.

Membrii:

Florea Crucița, croitor, Sibiu.

Constantin Dragoș, pantofar, Sibiu.

Ioan Ganea, jocar, Sibiu.

Teodor Moldovan, cismar, Sibiu.

Nicolae Simtion, culegător-tipograf, Sibiu.

Comitetul de supraveghiere:

Zaharie Aron, pantofar, Sibiu.

Nicolae Marcu, tapețier, Sibiu.

Zaharie Voilean, croitor, Sibiu.

ér în comparație cu acesta las să urmeze și lista „Concordiei“. Éta-o:

Direcțiune:

Președinte: Parteniu Cosma, director al „Albinei“.

Vicepreședinti: Iosif St. Șulúțiu, jude reg. în pensie și membru în direcțiunea „Albinei“ și Dr. Aurel Brote, directorul băncii „Transilvania“.

Membrii:

Alexandru Lebu, mare proprietar și membru în direcțiunea „Albinei“.

Iosif Lissai, șef-contabil la „Albina“.

Pantaleon Lucața, căpitan ces reg. în pens. și membru în direcțiunea „Albinei“.

Dr. Nicolae Vecerdea, avocat și membru în direcțiunea „Albinei“.

Comitetul de supraveghiere:

Dr. Ilie Beu, medic membru în comitetul de supraveghiere al „Albinei“.

Dr. Vasile Bologa, director școlar.

Dr. Liviu Leményi, protopretor în pensie.

Onoriu Tilea, inginer.

Nicolau Penciu, jude în pens.

Cei chemați să judece!

Dar' mergem mai departe. Maliția anonimului se vede la observările ce le face referitor la dl Aurel Bunea. Spune povești, amintesc gurile rele etc. etc. toate cu veditul interes, ca să seducă lumea.

Starea faptică e astfel: Dl Bunea a competat la postul de conducător și a fost și ales cu unanimitate. Indată după alegere m'am pus cu el în corespondență. I-s'a trimis decretul, ér densusul a declarat prin epistola sa din 25 Novembre, că primesc postul cu salariul acordat de 1700 fl. și tantiema statuară (nu 1600 fl., după cum dice anonimul). Causele din cari și-a dat demisia se pot vedé din epistola, ce o las să urmeze și care a sosit aici tocmai în ziua în care îl așteptam să sosescă. Éta-o:

Galați, 18/30 Novembre 1896.

Prea stimatului Domn

Parteniu Cosma, directorul executiv al „Albinei“ și presidentul direcțiunii „Concordiei“.

Sibiu.

În urma devotății mele din 25 curent, cu mult regret trebuie să vă supun la cunoștință, că afacerile firmei, unde mă aflu, nu mi permit a părăsi postul în timpul designat de Dvostră, fără a provoca o perturbățiune în întreaga ei afacere, care după legile țării, ar puté aduce grave consecințe asupra mea. Vă rog respectuos,

să binevoiti a mă considera demisionat din postul de conducător al „Concordiei“, cu care ați binevoit a mă onora, ceea ce mi am permis a vă comunica și telegrafic prin intermediul fratelui meu.

Dorind din inimă succes „Concordiei“ la a cărei prosperitate regret din suflet, că n'am putut contribui, vă rog a primi asigurarea distinsei mele stime ce vă păstrez.

Aureliu Bunea m. p.

Așa e, că ai ascultat de minciuni și dta te-ai alăturat la gurile rele, trăgând prin dinți o societate întrégă pentru nisce vorbe de babă.

Dar la obiect. Fiind timpul scurt și presând și însoțirea industrișilor, de óre-ce era aprópe de desastru, nu mai era timp să se scrie un nou concurs și astfel s'au luat în combinațiune concurenții însinuați la primul concurs.

Direcțiunea a ales pe dl W. Sigerus și v'a fi avut causele sale de ce l'a ales. Cu toate, că nu e nimenea dator a da sémă unui anonim, totuși pentru opiniunea publică trebuie să observ, că direcțiunea emanând din punctul de vedere, că dacă voim să facem o scóla bună, să ne crescem tineri români pentru comerț, ca ați mână să câștigăm teren în ale comerțului, chiar dacă am angagia un străin la început ar fi în folosul societății și în interesul dezvoltării noastre economice.

Dl W. Sigerus a fost în urma praxei sale îndelungate (de preste 30 ani) cel mai calificat între competenți.

Anonimul în ferbințela sa dice, că să nu fi înființat societatea până atunci, până când nu ne-am fi crescut ómeni. Dar de o parte îl întreb, cum să-ți crești ómeni, dacă n'ai unde? ér de alta, că ce s'ar fi ales de însoțirea industrișilor, dacă nu se înființa „Concordia“?

Ca personal am angajat pe toți aceia, cari au fost aplicați la însoțirea industrișilor și deóre-ce acel personal pentru trebuințele zilnice nu ajungea, am fost siliți a angagia momentan încă barem un comis. Toți competenții la posturile de comis erau angajați și astfel nu ne putea sta la dispoziție momentan nici unul, fiind legați de abdicere, (6 săptămâni), din cauza acesta am angajat pe dl Erler, care sosise din București, unde a servit la o casă comercială, ca să cerceteze pe bolnavul seu tată.

Că ar fi fost finanțat de minciună grosolană.

De altfel afară de persoanele amintite mai sus, am angajat un practicant cu maturitatea scólor din Brașov și un învățăcel.

Dar teribil e anonimul, nu mai încape nici de comptoirist și dice, că nu e apt.

Dta din tufe nu poți să știi, că apt e séu ba? eu îți pot spune, că deși a fost strajamester manipulant (póte miliția la dta e ceva desonorific?), a învățat un curs de contabilitate, a făcut la „Albina“ praxă și pe lângă toate acestea e repretensiv, consciințos și muncitor.

Dice anonimul, că știe sigur (?) (Se vede că el toate le știe sigur), că pentru postul de comptoirist nu s'au provocat practicantii dela „Albina“.

Eu însu-mi i-am întrebat, nu odată, ci de mai multe ori, că n'ar avea voie să se aplice la „Concordia“, dar având fie-care dintre dênșii aspirațiuni mai înalte nu s'a învoit nici unul. După cum am amintit însé mai sus, am aflat unul cu maturitatea scólor comerciale, care va intra în funcție cât de curând. Nu mai încape îndoală, că dl anonim vrea să facă sfară în țéră și să caute nod în papură.

Venim apoi la partea broșurei ce se referă érași la persoana mea, căci cum se vede anonimului îi place tare să se ocupe cu mine și îmi pune vorbe în gură pe cari eu în numele „Concordiei“ nici când nu le-am rostít; dar nici că am putut vorbi de un lucru, care aparține direcțiunii și nu atárnă dela mine. Ca persoană privată fie-care om își are părerile sale și póte că, ca atare să-mi fi dat și eu părerea mea, dar nu trebuie să uite anonimul, că între părerea unui om privat și între concludul unei corporațiuni e mare deosebire. După cum îmi aduc eu aminte și alți martori, cari în urma acesteia i-am întrebat eu i-am quis odată dlui Costin, că probabil „Concordia“ va prelua afacerea cu active și pasive, dacă nu va fi perdere, séu numai o pierdere mică.

Positiv nu am dis nimica deore-ce nu puteam sci în ce mod va rezolva direcțiunea „Concordiei“ destinația. Atunci când am vorbit eu cu dl Costin în cauza aceasta nu numai că nu eram directorul „Concordiei“, dar nici direcțiunea nu era aleasă.

Dar cutezanța anonimului merge și mai departe, căci dice, că eu după ce m'am înscris în afacerile interne a însoțirii industriașilor, am contribuit ca să se potoa strînge mai bine cu ușa.

În ce a constat însă inițierea mea în afaceri? Etă: Cu 31 August a. c. însoțirea industriașilor a decis să se facă inventarul.

Eu am fost rugat să compun bilanțul la luarea inventarului; atât aici cât și în Boița am fost de față, am dispus împreună cu domnul Pop, conducătorul prăvăliei, că în ce mod să se facă inventarul și apoi m'am apucat de regularea cărților de contabilitate.

Di Costin și dl Pop d. e. știu foarte bine, că am lucrat vr'o 3 săptămâni aproape toate nopțile de arîndul, ca să aduc în consonanță cărțile, pe baza cărora aveam să compun bilanțul.

Cine cunoșce ocupațiunea mea încordată și știe ce va se dîcă a căuta greșelile altuia, de sigur că-mi va da drept, că am împlinit o lucrare grea. Am făcut-o însă gratis din bunăvoință față de însoțire, și mai ales din cauză, că vedeam, că nu se angajează nimeni să le facă această lucrare. Am declarat, după ce am fost gata, chiar la mine în casă, înaintea dlui Costin, că de așa o lucrare nu m'as mai apuca. Despre acestea însă se vede, că dl Costin n'a informat pe anonimul.

„Faptele vorbesc“.

În fine între mulți alții, anonimul atacă și pe șef-contabilul „Albinei“, Iosif Lissai. Ceea-ce a făcut dînsul, ca persoană privată e trîba dînsului, că a dat informațiuni rele despre însoțirea industriașilor, se potoe, însă trebuie să se știe, că la fiecare informațiune dată, lucru principal e a judeca imparțial și după convingere și în privința aceasta nimeni nu-i potoe prescrie o directivă.

De altfel informațiunile sunt de natură discretă și e probabil, că anonimul numai presupune, dar nu știe, că acelea ar emana dela numitul domn.

Eu întru cât sunt inițiat în cauză știu, că numitul domn, la informațiunile, cari veneau la adresa dînsului, mai ales în timpul din urmă, a dat răspunsuri favorabile pentru însoțire, — firește cari corespundeau stării faptice. Repet încă odată, că cauza cu informațiunile fiind de un caracter strict privat, nu se ține de publicitate și ca atare nu potoe forma obiect de discuție în public.

Cât privește preluarea mărfurilor din prăvălia lui R. Gardic, nu e adevărat, că dl Lissai singur ar fi preluat-o, nu, căci și eu am fost acolo împreună cu dl Sigerius. Mărfurile lui R. Gardic nu se preluau dacă nu ar fi fost direcțiunea silită să preiee; și anume: „Insoțirii industriașilor“ — i-s'a abțis pe cale judecătorească localul și era pericol, că în tot momentul să le pună prăvălia în stradă, ér de altă parte creditorii „Insoțirii industriașilor“ amenințau cu proces și între astfel de împrejurări grele trebuia, ca inventarea să se facă cu posibila grabă, și localul încă trebuia asigurat. Etă unele din motivele, cari au contribuit ca „Concordia“ să preiee marfa lui R. Gardic, căci altfel pe baza contractului nu se puté goli prăvălia.

De altuam la preluarea mărfurilor lui R. Gardic s'au observat cu cea mai mare strictetă condițiunile stipulate de direcțiunea „Concordiei“, ér aceste condițiuni au fost mai grave, ca cele ce s'au pus „Insoțirii industriașilor“.

Deci și în această afacere anonimul a spus un neadevăr.

În fine anonimul, după ce a luat în răspăr cu mic cu mare pe toți angagiații dela „Concordia“, își varsă veninul peste totă societatea și merge până la extrem dîcînd, că nu e bine ce s'a făcut și trebuie nimicuit totul.

Aici mă opresc, căci astfel de cuvinte nu merită să mai fie comentate. Observ numai, că autorul dice, după ce a răsufat una, că numai acelora le va răspunde, cărora le știe numele.

Afară cu viziru, jos cu masca, să-ți vedem obrazul!!

Dominic Rațiu.

Congregația municipală extra-ordinară din 30 Decembrie 1896 st. n. în Sibiuu.

Astăzi s'a ținut ultima congregație municipală extra-ordinară din acest an. Ea a fost foarte puțin cercetată și din partea reprezentanților sași. Români abia au participat câțiva; mai mulți din afară ca din centru.

Nu este nici o mirare, căci ședința clubului românesc municipal, afară de biurou, încă nime nu se merita decât în afară de în cele câteva jurnale ce le posedem și pe terenul bisericesc.

Pentru ce deci s'a mai eșofat vestitul Hieronymi cu faimosa sa ordinațiune în contra desvöltărei de tendințe naționale? Căci noi înșine îi isprăvim treburile de minune și dacă va mai continua mult nepăsarea și pasivitatea de ați, în scurt ne vom pomeni acolo unde ne aflam înainte de 1848.

În ce privește obiectele de pertractat, e drept, că ele n'au fost de ceva interes mai deosebit. Dar ori cum au fost, ele și de astădată ne-au dat ocaziunea ca să ne convingem, că compatrioții sași continuă a ne desconsidera din ce în ce tot mai mult.

Astfel, din incidentul alegerei alor patru membri în direcțiunea — și alor doi membri în comitetul de supraveghere al societății pe acți pentru linia ferată Vințul de jos — Sibiuu — Turnu roșu, aci din 6 membri, compatrioții sași au aflat de bine să alegă numai un român, dar și acela numai în comitetul de supraveghere. Când însă a fost să se subscrie acțiunile, atunci pre noi nu ne-au ignorat de loc, ci mai creînd ne-au osurat, mai mult ca corespunzătoare proporții dintre noi și ei. S'a ridicat o voce română, care a pretins o mai drăpă considerare, — dar ea a sunat în pustie și fiind noi foarte puțini la număr, vocea aceasta nici ca expresiune de opoziție n'a putut avé valorea cuvenită.

Ici colea din partea unui deputat din afară s'au mai făcut contra-proponeri puțin nimerite, pe care în cele din urmă nici chiar românii nu le puté susține.

Atari aparințe deci demustră numai lipsă de disciplină și de înțelegere între noi.

De aceea ar fi bine, ca în viitoriu, aceia cari primesc să fie aleși precum și cei ce ca viriliști sunt membri ai congregațiunii, să cerceteze regulat ședințele clubului municipal român, ér cei-ce au păsurii, de timpuriu să se adreseze către club, căci numai așa se potoe statori o procedere comună, demnă și chibzuită. *Un participant.*

Noutăți.

Regele Carol pentru școlile populare. Regele Râmâniei Carol a dispus, ca în toate satele de pe domeniile coronei să se înființeze pe speșele sale școlile populare.

Carmen Sylva decorată. Regina României, renumita poetă Carmen Sylva a fost decorată pentru meritele sale artistice din partea regelui Sârbiei Alexandru, cu marea cruce a ordului Sântul Sava.

Procesul Korotnai. Faimosul hoț, mai nainte valorosa figură a societății capitalei, membru al casinei, medic respectat, cetățen de frunte, cunoscut în genere de om cu avere mare, s'a prezentat Luni (28 a c. n.) înaintea tribunalului. Cetătorii nostri își vor fi aducînd aminte de acest doctor, care a furat pe pacienta sa, veduva Patsu, după mórtea ei. Lacomul și iobitorul de argint, Dr. Korotnai s'a prezentat deprimat, sdrobot total, palid ca mórtea, cu ochii căduți adînc în orbite clătîndu-se pe picior, mereu ridicînduși mâinile la cap, pare că avea ceva acolo, ceea-ce îl gena. Într'un ton abia auzit, tremurînd declară, că o să spună adevărul, curatul adevăr, căci: „am sêvêșit fapta, dar nu știu de ce, n'am avut lipsă, am fost nebun“. Va să dîcă fostul gentleman recunosce sêrbătorește, că a luat de la gâtul mórtei ceea dela cassa wertheimiană ca să fure, el care dispune de o avere de peste 100,000 floreni, numai în realități. După mai multe întrebări, la cari răspunde tremurînd, se plînge că e bolnav, dar când presidentul i-a adus aminte, că medicii l'au declarat de sănătos, a tresărit și s'a recules. Tote punctele de acuză le-a recunoscut! În contra acuzatei Török Lina, fată de casă a veduvei Patsu, care a fost tovarăș la comi-

terea pungășiei, acuzatorul, Patsu Miklós, fiul mórtei și-a retras acuză, în consecință ea a fost total achitată. Pertractarea sesionalului proces a durat până Mercuri sêra la 10 ore. Pe la 9 ore s'au terminat vorbirile de apărare, cari însă neavînd basă, deore-ce acuzatul a recunoscut totul, puțin au putut micșora vinovăția acuzatului. Juriul în decurs de douăzeci de minute a adus judecată asupra acuzatului. Korotnai era total sdrobot, abia a putut să asculte până în sfîrșit pronunțarea verdictului, prin care a fost condamnat la trei ani temniță, ér după expirarea acestui timp la pierderea oficiului și drepturilor politice pe timp de 5 ani. În cei trei ani se socotesc și timpul de o lună, care l'a petrecut deja acuzatul în temniță. După pronunțarea sentinței Korotnai la întrebarea, dacă apelază séu nu în contra sentinței, a răspuns gîngăvind: „nu știu“. Polónyi Géza apărătorul acuzatului a înșinat apelație, deasemenea și procurorul, acesta pentru agravarea pedepsei.

Colonizare între români. „Alkotmány“ (Nr. 322) scrie: Pe moșia din Taucz (7000 jugere) a contelui Königsegg Fidel — după cum se informează „Arad és Vidéke“ — se ocupă cu colonizarea de țărani magiari. Moșia a fost examinată de proprietari din Békés, cari vor executa întregă colonizarea. După ce în întreg ținutul acela locuiesc exclusiv români, prin colonizarea aceasta se va promova mult magiarizarea. Judecînd după stadiul actual al afacerii, colonizarea se va face în timp cât se potoe de scurt, probabil la primăveră.

Invitare. „Reuniunea sodalilor români din Sibiuu“ invită la Producțiunea teatrală împreună cu cântări și joc, ce o va arangia Joi, în 26 Decembrie st. v. a. c. (a doua zi de Crăciun) în sala cea mică dela „Gesellschaftshaus“. Inceputul precu la 8 ore sêra. Venitul curat este destinat în favorul Reuniunii. Prețul de intrare: Domnii: 80 cr. — Damele 50 cr. — Familia (à 3 persoane) 1 fl. 50 cr. Suprasolviri se primesc cu mulțămîtă și se vor cuita pe cale publică.

Program:

I. Concert: 1. „Deșteptă-te Române“, executat de musică. 2. „Capela“, cor bărbătesc de Kreutzer. 3. „Cât te-am iubit“, romanță de Georgescu, executată de musică. 4. „Noptea“, quartet, melodie franțuzescă. 5. „Hora lui Bachu“, de Dinicu, executată de musică. 6. „Unde sunt eroii“, cor bărbătesc de K. Frühling. 7. „Ochi albaștri“, romanță de Ventura, executată de musică. 8. „Doină doiniță“, cor bărbătesc de Vorobchievici. 9. „Marșul lui Mihaiu-Vitezul“, executat de musică.

II. Teatru: „Vecinătatea periculosa“, comedie într'un act (după A. v. Kotzebue) de Trocaru. Personele: Petecescu croitor dl George Poponea; Săftica, episcopisita lui, d-șora Elena Pop; Zamfira, modistă, d-șora Elena Poponea; Goleanu, tîner negustor bogat, dl Dănilă Czikeli; Ioniță, servitorul lui, dl George Baciu.

Terminat programul de mai sus, urmêză joc. Înainte de orele 10 funatul este oprit. *Invitări speciale nu se fac.*

Varietăți.

Dar de Crăciun. (Imitație.) Cîteva zile ne mai despart de frumoșele sêrbători ale Nascerii Domnului. Inimile gingașe ale copilașilor palpită de bucurie și nerăbdare, așteptînd curioși prezentele, ce le va aduce îngerul. Mamele sunt într'o iritație continuă cu pregătutul de sêrbători; se grijească frumoșe odăile, să facă colaci, prăjituri, să împodobască pomul și să arangeze prezentele pentru copii, ca să servescă spre îndestulirea tuturor — nu este un lucru așa de ușor, precum s'ar crede. Numai aceea nu știu, ce vor primi ele, și nu arareori sunt mai nerăbdătoare decât copiii să sosescă odată sêra de Crăciun cu încă alte atâtea bucurii.

Èr capul de familie acum mai mult ca altădată își va reaminti trecutul și nu totdeauna va afla suveniruri plăcute; în multe, multe casuri renimiscențe triste îl vor înduoșă. Câți n'au pierdut pe părinți în anii cei mai frageți ai copilăriei și ce sêrbători așteptă aceia, cari sunt avisați la mila altora?

O astfel de contemplare se impune fiecărui bărbat serios, pentru că amintindu-ne recutul, putem mai bine prepara viitorul.

Părintele cuprinde grija pentru ai săi săi, pe cari nu știe cât îi va mai fi dat a-i susținea însuși, se va gândi la mijloce, prin cari după puterile sale să le asigure existența și în cazul dureros, când ar trebui să se despartă de ei.

Astăzi nici nu este așa greu lucrul acesta. Peste tot locul sunt societăți de asigurare pentru ori-ce eventualitate. Oricum, ce present mai frumos ar putea face un bărbat soției sale, decât o poliță de asigurare? Să nu-și închipuască cineva: voi pune la o parte în fie-care lună cîte ceva și voi aduna o sumă pentru timpuri grele — se cere mai multă energie și abnegațiune, ca să-și țină cineva un astfel de propus, decât să solvescă chiar ceva mai mult pentru o asigurație, pe care, după ce s'a agajat odată, nu o potoe lăsa, ca să nu pîrdă și ce a plătit.

Totă lumea recunosce binefăcătorea influință a societăților de asigurare. În Anglia și Franția a pătruns deja în păturile cele mai de jos ale poporului. Germania caută pe toate căile să le lătêscă în cercuri cât mai largi; până acum ce e drept mai mult numai clasa inteligentă, ca funcționari, medici, preoți, învățători, comercianți, ingineri etc. se asigură; partea mare a poporului stă departe pe lângă toate silințele societăților și reprezentanților de a-l convinge de ródole frumoșe ale asigurațiunii, parte din nepricepere, parte din lipsa de încredere.

Oricum vom ajunge și noi, ca cel puțin cea mai inteligentă — preoți, învățători etc. — să lase la o parte nepăsarea de viitor și să asigure existența familiei în chipul acesta? Că s'a format în timpul din urmă un fond de pensuni pentru preoți ér învățătorii primesc pensie dela stat, nu e motiv de a nu face și noi ceva pentru următorii, mai cu sêmă că pensiunile acestea sunt atât de mici, încât de multe ori nici hrana de toate zilele nu o pot acoperi.

Societăți de asigurare sunt destule; avem în Sibiuu „Transilvania“, care în parte e și românească; Reuniunea funcționarilor, Reuniunea adriatică de sicurtă etc. și multe alte filiale dela societăți mari americane, engleze, holandez etc. precum: Equitable, Germania, The Gresham etc., cari în toate țerile civilizate au reprezentanțe și agenturi.

Un lucru însă trebuie bine luat în sêmă, adecă să nu ne lăsăm seduși de agenții, ce cutrêra comunile noastre, umblînd să ne prindă așa dîcînd cu sila pentru interesul lor, ci mai întai să ne informăm bine despre încrederea, de care se bucură societatea și érăși să ne scotim bine și să nu luăm asupra noastră obligăminte, ce nu le putem îndeplini — să nu ne asigurăm pentru sume prea mari, încât să nu fim în stare a plăti ratele.

Numai spre binele poporului nostru ar fi, dacă idea aceasta ar prinde rădăcini cât de afunde. Cu cât mai mulțămîți și mai liniștiți am putea petrece sêrbătorile sciindu-ne asigurați pentru zile negre?! I. V.

Cele cinci sensuri ale omului. Marele orator roman, Marcus Tullius Cicero, descriînd corpul omenesc, referitoriu la cele cinci sensuri ale omului: pentru ce acelea au fost aședate în corpul omenesc acolo unde sunt aședate și nu într'alt loc, se exprimă în modul următoriu:

Ce se ține de sensuri, prin mijlocirea cărora spiritul își câștigă cunoștințe despre obiectele din afară, construcțiunea aceloră corespunde minunat destinațiunii lor, și ședința lor, ca într'un loc întărit, se află în cap.

Ochii, ca și nisce păzitori atenți, ocupă un loc mai înalt, de unde observînd obiectele, pot corespunde ușor chemării lor. Loc deosebit reclamă și urechile, căci sunt destinate pentru prinderea sunetului, ér acela după natura lui se ridică în sus. Nările trebuie să sté la aceeaș înălțime, la un nivel cu urechile, pentru că și mirosul tinde însus, dar ocolește totodată de gură, ca să fie spre ajutoriu acesteia la aprețierea calității mîncărei și a beuturii. Gustul, care este mai de aproape chemat a se pronunța asupra celeia ce primim în noi, reșede în aceea parte a gurei, unde natura a deschis loc pentru intrarea nutremîntului compact și fluid. În fine simțul este răspîndit în întreg corpul, ca nici o impresiune, nici cea mai debilă in-

frumă a frigului și a căldurii se nu rămână neobservată înaintea lui. Și precum arhitectul ascunde cu îngrijire dinaintea nasului și a ochilor acele locuri, cari sunt destinate pentru prinderea și scurgerea mai departe a gîndurilor din casă, astfel și natura, tot ceea ce sîmînă acestora în corpul omeneș, a depărtat cu îngrijire dinaintea sensurilor.

Dar cine altul a putut forma și orîndui atât de artistic sensurile noastre, decât natura, a cărei istețime pe terenul acesta este de neasemănat. Ochii i-a învăluit în nișe vestimente fine, cari dinainte sunt transparente, ca prin ele se putem vedea, dar totodată sunt din pânză tare, ca să poată apăra bine organul vederii. Globurile ochilor i-a provădit cu facultatea de a se pute mișca ușor, ca la momentul să poată încungiura ceea ce i-ar pute vătămă și ca direcțiunea vederii să și-o poată îndrepta după plac. Pupila, (lumina ochiului) în care se concentrează totă puterea vederii, e atât de mică, încât fără greutate se poate ascunde dinaintea ori căruia atac periculos pentru ea. Ploapele, cari formează un felu de acoperiș deasupra ochilor,

au o suprafață netedă, gîngășă. Dacă ochii, de temerea vre-unei eventualități, sunt a se închide ori deschide, ambele lucrări trebuie să se săvîrșescă ploapele, ceea-ce pentru ele este un lucru numai de o clipă; ele sunt provădute cu un felu de îngrădituri de pîr cu ajutorul cărora prind atacul îndreptat contra ochilor deschiși, ér dacâ somnul le închide spre odichnă liniștită, servesc de acoperemînt fin. Ochii au încă și acea pozițiune avantajoasă, că de tôte laturile sunt ascunși și bine apărați de ridicături împrejur, adică: pînă când deasupra, pentru prinderea sudorilor de pe cap și de pe frunte, sunt provăduți cu gene, pe atunci contra pericolelor ce pot veni de din jos, sunt apărați prin ósele obrazului, puțin eșite afară.

Nasul ca un părete despărțitoriu este așezat între ochi.

Ce se dice de sensul auzului, acesta totdeuna e deschis, tréz, pentru că totdeuna, încă și în somn, avem trebuință de el. Construcțiunea lui e strimbă, din precauțiune, pentru că dacâ ar fi óblă și netedă, ușor ar pute alunece pe lângă ea unul séu altul dintre sunete.

Dar spre câtă ușurință ne sunt mîinile și cât de folositoare serviții fac ele artei! Degetele sunt cuprinse în încheeturi atât de încovoioșe, încât fără cea mai mică greutate se deschid și închid. Cu ajutorul lor își conduce pictorul penelul, sculptorul dalțița, acestea jócă pe liră și flueriță: étă pe lângă folositoriu și plăcutul. În privința celor necesare, acestea ne lucră pămînturile, ne edifică casele, ne pregătesc țesăturile și vestimintele, lucră cu arama și cu ferul. Spiritul proiecteză și inventeză, sensurile critică, mîinile execută, și așa, aceea, că avem locuințe și îmbrăcăminte, că avem orașe, sate și temple, direct mîinilor putem să mulțămim.

Mulțămită publică.

Și pe calea acésta viu a aduce P. O. D. Constantin Stejar căpitan c. și r. în pensiune, din însărcinarea comitetului și a întregului popor din comuna Cetea, cea mai ferbinte mulțămită pentru tabloul marelui bărbat al bisericeii noastre arhierp. și metrop.

Andrieu Baron de Șaguna, ce a binevoit a'l dărui pe séma scólei nóstre celei de nou zidită.

Cetea, la 9 Decembre 1896.

Cu deosebită stimă.

Ioan Frâncu,
paroch gr-or.

Onorabilă Redacțiune!

Bunul și adevăratul creștin, domnul Petru Oltean din Feneșul Săsesc, a dărui pentru biserica gr-or. din Someșfalău 50 fl. Pentru odichna sufletului acestui bun creștin Vineri în 6 Decembre s'a servit parastas în s. biserică din loc, fiind de față veduva repausatului, Anica Oltean

Mi iau voie a ruga pe Onorabila redacțiune să binevoescă a publica în „Tel. Rom.” acest frumos dar.

Someșfalău, 7 Decembre 1896.

Gavriil Cârliș,
paroch.

Nr. 612.

[178] 3—3

CONCURS.

Pe baza statutului organic §. 63 combinat cu §. 23. punct 5. și a regulamentului pentru procedura la alegerea de protopresbiter votat de congresul național-bisericesc al metropoliei noastre sub Nr. prot. 136 din 1888, prin acésta conform ordinului Venerabilului Consistoriu Archidieceșan din 9 Octobree a. c. Nr. 6669 Plen. se publică concurs pentru îndeplinirea postului vacant de protopresbiter în tractul Sebeșului.

Fiitorul protopresbiter ca atare va deveni totodată și paroch în locul central al tractului, anume în comuna bisericescă Sebeșul-săsesc, conform concludului congresual din 13/25 Octobree 1881 Nr. 129.

Pînă când va intra în viață ameliorarea dotațiunii protopresbiterale pusă în vedere prin concludul sinodului archidieceșan din 5/17 Aprille 1896 Nr. prot. 78, emolumentele împreunate cu acest post sunt:

a) venitele protopresbiterale, anume: paușalul de cancelariă, ce se dă din fondul archidieceșan „Rudolfin” și taxele, ce încurg pentru vizitarea comunelor tractuale, pentru procesele divorțiale și pentru alte speciale funcțiuni protopresbiterale;

b) venitele parochiale a parochiei protopresbiterale de clasa I. din Sebeșul-săsesc.

Concurenții au să documenteze calificațiunea prescrișă prin concludul congresual Nr. 111 din 1888 și concursese lor instruite cu tôte documentele necesare să le așternă consistoriului archidieceșan în restimp de 30 de zile dela publicarea acestui concurs în fôia „Telegraful Român”, alăturând la documente și o tabelă de calificațiune după rubricile indicate în provocatul regulament congresual §. 12.

Concursesele întrate după expirarea termenului nu se vor lua în considerare.

Dat din ședința comitetului protopresbiter al tractului Sebeșului, ținută în Sebeșul-săsesc la 14/26 Novembree 1896.

Președinte: Notariu:
Sergiu Medean, Samuil Roșu.
adm. prot.

Nr. 7680 Plen.

Se aprobă.

Sibiu, din ședința plenară, ținută la 2/14 Decembree 1896.

Consistoriul archidieceșan.

Nr. 428/896.

[179] 3—3

CONCURS.

Fiind anulată alegerea din urmă de protopresbiter al tractului Abrudului, pe baza statutului organic §. 63., combinat cu §. 23. punct 5. și a regulamentului pentru procedura la alegerea de protopresbiter votat de congresul național-bisericesc al metropoliei noastre sub Nr. prot. 136 din 1888, prin acésta conform ordinului Venerabilului Consistoriu Archidieceșan din 9 Octobree a. c. Nr. 6663 Plen., se publică concurs nou pentru îndeplinirea postului vacant de protopresbiter în tractul acesta.

Fiitorul protopresbiter ca atare va deveni totodată și paroch în locul central al tractului, anume în comuna bisericescă Abrud, conform concludului congresual din 13/25 Octobree 1881 Nr. 129.

Pînă când va intra în viață ameliorarea dotațiunii protopresbiterale pusă în vedere prin concludul sinodului archidieceșan din 5/17 April 1896 Nr. prot. 78 emolumentele împreunate cu acest post sunt:

a) venitele protopresbiterale, anume: paușalul de cancelariă, ce se dă din fondul archidieceșan Rudolfin și taxele ce încurg pentru vizitarea comunelor tractuale, pentru procesele divorțiale și pentru alte speciale funcțiuni protopresbiterale;

b) venitele parochiale a parochiei protopresbiterale de clasa a III-a din Abrud.

Concurenții au să documenteze calificațiunea prescrișă prin concludul congresual Nr. 111 din 1888 și concursese lor instruite cu tôte documentele necesare să le așternă Consistoriului Archidieceșan în restimp de 30 zile dela publicarea acestui concurs în fôia „Telegraful Român” alăturând la documente și o tabelă de calificațiune după rubricile indicate în provocatul regulament congresual §. 12.

Concursesele întrate după expirarea termenului nu se vor lua în considerare.

Dat din ședința comitetului protopresbiter al tractului Abrudului ținută în Abrud la 28 Novembree 1896.

Președinte: Notariu:
Petru Popovici, Aron Cioran.
adm. prot.

Nr. 7982/Plen.

Se aprobă.

Sibiu, din ședința plenară ținută la 2 Decembree 1896.

Consistoriul archidieceșan.

Nr. 501/1896.

[183] 3—3

CONCURS.

Fiind anulată alegerea din urmă de protopresbiter al tractului Devei, pe baza statutului organic §. 63. combinat cu §. 23. punct 5. și a regulamentului pentru procedura la alegerea de protopresbiter, votat de congresul național-bisericesc al metropoliei noastre sub Nr. prot. 136 din 1888, prin acésta, conform ordinului Venerabilului Consistoriu Archidieceșan din 9 Octobree a. c. Nr. 6665. Plen. se publică concurs nou pentru îndeplinirea postului vacant de protopresbiter în tractul acesta.

Fiitorul protopresbiter ca atare va deveni tot odată ca paroch în locul central al tractului anume în comuna bisericescă Deva conform concludului congresual din 13/25. Octobree 1881. Nr. 129.

Pînă când va intra în viață ameliorarea dotațiunii protopresbiterale, pusă în vedere prin concludul sinodului archidieceșan din 5/17 Aprilie 1896 Nr. prot. 78., emolumentele împreunate cu acest post sunt:

a) venitele protopresbiterale anume: paușalul de cancelarie ce se dă din fondul archidieceșan Rudolfin, și taxele ce încurg pentru vizitarea comunelor tractuale, pentru procesele divorțiale și pentru alte speciale funcțiuni protopresbiterale;

b) venitele parochiei protopresbiterale de clasa II din opidul Deva.

Concurenții au să documenteze calificațiunea prescrișă prin concludul congresual Nr. 111. din anul 1888. și concursese lor instruite cu tôte documentele necesare să le așternă Consistoriului Archidieceșan în restimp de 30 de zile dela publicarea acestui concurs în fôia „Telegraful Român”, alăturând la documente și o tabelă de calificațiune după rubricile indicate în provocatul regulament congresual §. 12.

Concursesele întrate după expirarea termenului nu se vor lua în considerare.

Dat din ședința comitetului protopresbiter al tractului Deva, ținută în Deva la 20 Novembree 1896.

Președinte:

Avram P. Păcurariu, Nicolau Sinca,
adm. protopresb. notariu.

Nr. 7881 Plen.

Se aprobă.

Sibiu, din ședința plenară, ținută la 2 Decembree 1896.

Consistoriul Archidieceșan.

Sz. 7520/86 polg.

[187] 3—3

Hirdetmény.

Alólirott mint a nagyszabeni kir. törvényesék által kiküldött eljáró biró ezennel közlésem, hogy Szent-Erzsébet község általános tagosítási ügyében az időközben elhalt Roth Károly megválasztott működő mérnök helyett egy más működő mérnök megválasztása iránt határnapul 1897 évi január hó 18-ik napját d. e. 9 orakor a szt-erzsébeti községi irodába kitűzőm és az 1893 évi január hó 3-án 356 I. M. sz. alatt kiadott utasítás 61. § a alapján felhívom azon birtokrendezési mérnököket, kik a működő mérnöki teendőket ezen községet illegatő elvállalni szándékoznak, a szerződés pontozatok előterjesztése mellett ajánlataikat, a mennyiben eddig még be nem adták, alólirhoz vagy az érdekelt felekhez a kitűzött határnapig küldjék be.

Tájékozással megemlítettük, hogy a község határa 5622 holdnyi területet 8700 részlettel foglal magában, melyből 2100 holdnyi terület erdő és legelő.

Miről az érdekelték a már megválasztott képviselők által azzal értesítettnek, hogy a fenn hivatolt utasítás 65 § a értelmében, a mennyiben a mérnök választást bármi okból elmulasztanák, a működő mérnököt feltétlenül a törvényesék fogja ki-nevezni.

Azonkivül hirdetmények 6 példánya a községi előjáróságnak a megfelelő közléstétel céljából kiadatik.

A nagyszabeni kir. törvényesék nevében, Nagyszabeben, 1896 évi deczember hó 17-én.

Mihály Dezső,
eljáró biró.

Turnătoria de clopote și de metal a lui

Antoniu Novotny

în Timișoara — Fabrică

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioșe, pe lângă garanția pe mai mulți ani, provădute cu adiuțări de fer bătut, construite spre le întorce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lătore prin ceea-ce sunt mântuite de crepare.

Cu deosebire recomand

clopote patentate găurite



de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă decât clopotele turnate după sistemul vechiu, așa, că un clopot patentat cu 300 kg. este egal în tonul unui clopot de 400 kg. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadiustarea clopotelor vechi cu adiuțare de fer bătut, — ca și spre turnarea de tóce de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeuna gata în magazin.

[11] 44—48

Preș-curanturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.